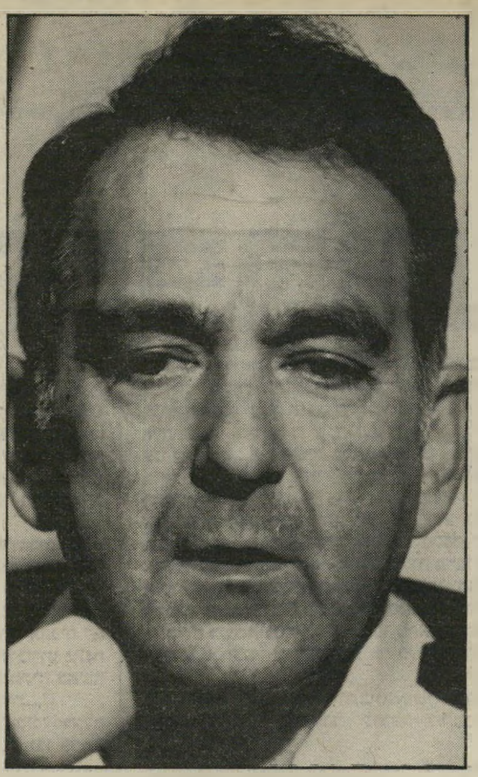

אריה איבצן:

„נשקיע הכל עד שתהיה פריצת דרך!"

אמיל גרינצווייג נרצח לפני כימעט שיבעה חודשים, ועד היום טרם נמצא הרוצח או הרוצחים. בימים אלה פירסמה משטרת ישראל כי היא תשלם מיליון שקל למי שיתרום לתפישת האשם. המישטרה גם ביקשה מהציבור לעזור לה בחקירת אנשים מסויימים, שהיו במקום הרצח, ואשר תמונותיהם פורסמו השבוע בעיתונים. שאלתי את מפכ"ל המישטרה, אריה איבצן, מדוע הם חיכו כמעט שיבעה חודשים כדי להציע פרס כספי וכדי לנסות ולמצוא את האנשים המצולמים בתמונות, שבוודאי אינן תמונות חדשות:

הנקודה של הכסף אינה משמעותית. כבר נאמר לא פעם שנפצה בכסף את מי שיתרום לחקירה הזאת. בשלב מסויים של החקירה הזאת, שהיא אחת המעמיקות ביותר שמישטרת ישראל ידעה, אנחנו זקוקים לעזרת הציבור והעיתוי אינו מיקרי. אני מציע לא לראות בפרס הכספי הזה משהו מיוחד, זה רק אחד מתהליכי החקירה. כדי לתת לך מושג, אומר כי בדקנו עד היום אלפים של רימונים, נאלצנו לתכנת תוכנות מיוחדות למחשב שלנו, חקרנו מאות רבות של אנשים. המישטרה ושירות־הביטחון משקיעים בחקירה הזאת כל מה שאפשר, ונמשיך להשקיע הכל עד אשר תהיה פריצת דרך של ממש.

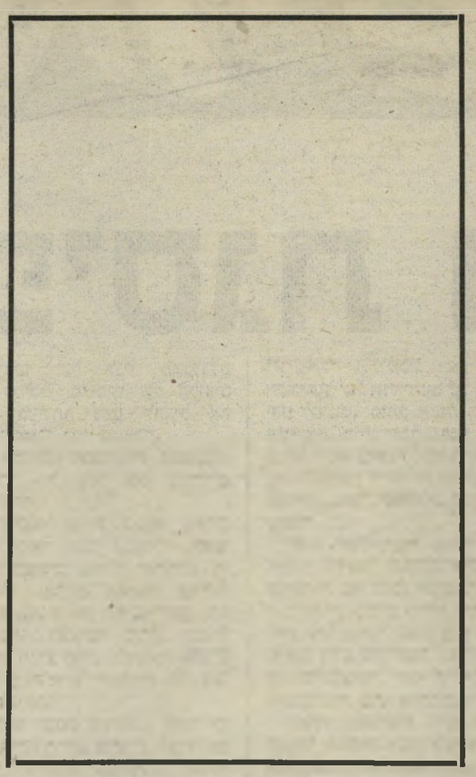

אל"מ (מיל') יצחק יבנה:

„ההאשמה היא חסרת ביסוס וחסרת הגיון!"

סיפרו של נחום מנחם, „מתחים ואפליה עדתית בישראל", שראה אור בימים אלה, נתן דחיפה לעוד סידרת האשמות מצד בני עדות המיזרח לכיוון האשכנזים. אחת ההאשמות, אשר צוטטה בכל העיתונים, היא כאילו חיל־האוויר הישראלי משתמש במיבדקי־טיס שהומצאו בדרום־אפריקה (ושנעשו במיוחד כדי שהכושים לא יוכלו לעבור אותם). זאת לפי דעת המאשימים הסיבה שבני עדות המיזרח בארץ אינם מצליחים להתקבל לקורסי הטיס בארץ. מעניין מאוד מה היה קורה אילו איזה אשכנזי היה מנסה להשוות את בני עדות המיזרח בארץ לכושים בדרום אפריקה, אבל אף אשכנזי לא עשה את זה.

פניתי אל אל"מ (מיל) יצחק יבנה, מי שהיה מפקד בית־ספר לטיס, ושאלתי אותו, האמנם הובאו המיבחנים מדרום־אפריקה:

ההאשמה הזאת היא לא רק חסרת ביסוס אלא גם חסרת הגיון. אם היו אומרים שהאמריקאים המציאו מיבחנים כדי להכשיל את הכושים, מילא. אבל איזה בעיה יש לאפרטהייד בדרום־אפריקה להגיד שהכושים לא ניגשים בכלל לבחינות? אבל לעצם העניין, בהתחלה כל מיבחני הטיס בעולם המערבי היו דומים, כי הם נערכו על בסיס המיבחנים האנגלים והאמריקאים. גם אנחנו למדנו מהם וגם דרום־אפריקה למדה מהם. במשך השנים כל מדינה שיפרה ושינתה את המיבחנים לפי הצרכים שלה. לנו יש מיבחנים סוציומטריים שהם כולם פרי פיתוח וניסיון ישראלי. בשום מקום בעולם אין מבחנים כאלה.

● **אתה היית האיש שנשלח לאוגנדה, בזמנו, כדי להקים את חיל־האוויר של אידי אמין. מה דעתך על רמת הטייסים שם?**

כמו של הטייסים בארצות ערב, כלומר הרבה יותר נמוכה מרמת הטייסים שלנו.

● **יש לך הסבר לזה?**

יש לי הסבר ארוך מאוד. אנסה להגיד את זה בכמה מילים. בין התכונות הנדרשות לטייס־קרב מעולה, שתיים הן חשובות במיוחד: צורת חשיבה מופשטת ותפישה מרחבית. לפי מחקרים שנעשו בעולם, תכונות אלו מתגבשות אצל אדם בין גיל 0 לגיל 4. ההבדל בחינוך נובע מהבדל ברמת הציפיות של המישפחה ובעיקר מצד האם מילדיה. נשים מיזרחיות שואפות לילד בריא, חזק ועוד תכונות מסוג זה. לעומתן נשים מערביות (בארץ זה ספרדים ואשכנזים, אבל ההבדלים האלה ישנם באירופה בין הדרום והצפון או בין שיכבה כלכלית מסויימת לאחרת) מחשיבות בעיקר חינוך והשכלה של הילד. מחקרים הוכיחו שאמהות אשכנזיות בארץ מדברות אל הילדים מגיל 0, משחקות איתם ונותנות להם גירויים אשר במשך השנים מפתחים דווקא את שתי התכונות שהזכרתי קודם, ושבלעדיהן לא יהיה טייס־קרב טוב. אגב, יוצאות דופן בקרב האמהות הספרדיות הן האמהות התימניות, שלהן מסורת של לימודים בחדר, ושאיפה גדולה יותר ללימודים והשכלה, זאולי זה יסביר את העובדה מדוע בין הטייסים המיזרחיים בצה"ל (שהם אחוז נמוך ביותר) יש אחוז גבוה יחסית של תימנים.

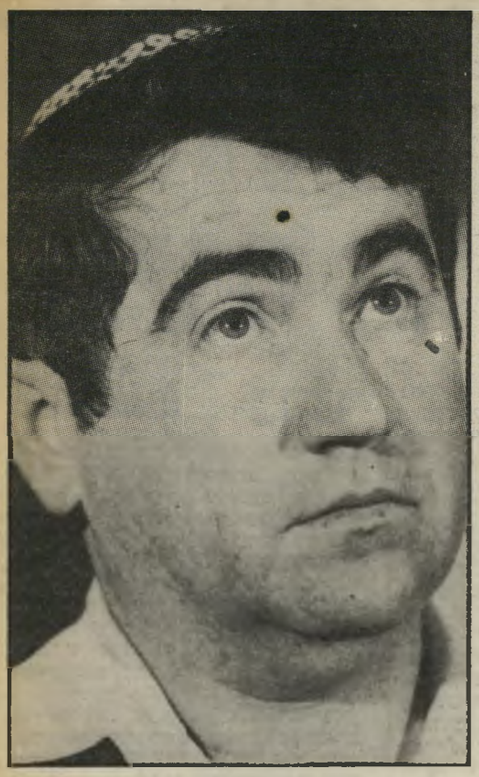

זבולון המר:

„אקצץ, אם אראה אור בקצה המינהרה!"

ארץ של גיבורים אנחנו. אף אחד כבר לא נבהל מעליות מחירים שבועיות, מהטלת מיסים והיטלים שונים ומשונים. ממילא אף אחד לא זוכר ולא יודע מחיר של שום דבר. כולנו כבר התרגלנו למילוות ולהלוואות שאנחנו מלווים לממשלה. אבל כל זה עד שרוצים לנגוס גם נגיסה גדולה בחינוך של ילדינו. פורסם ששר־האוצר רוצה לבטל את חוק חינוך תיכון חינם. שאלתי את השר זבולון המר מה הוא הולך לעשות:

עד כמה שאני יודע, זה לא נכון. היום היתה לי שיחה עם האוצר. בשיחה הועלו רעיונות שונים אבל לא דובר על נושא ספציפי. אולי שר־האוצר חושב שצריך לבטל חוק חינוך חינם, אבל בשיחה איתי זה לגמרי לא עלה. דיברנו על הסכומים. הם רוצים לקצץ 50־60 מיליארד שקל.

● **כמה מתוך זה יהיה חלקו של מישרד־החינוך?**

גם זה לא נאמר בפירוש, אבל אני מניח שמדובר במיליארדים של שקלים.

● **תוכלו לעמוד בזה?**

אם הולכים על תוכניות חרום ממש, אני מוכן. אבל קודם צריך לראות את התוכנית כולה. אני רוצה לדעת מה הטיפול במיגזרים אחרים. בינתיים אני רואה שהכבישים מלאים מכוניות משנת 1983, כולם נוסעים לחו"ל, קונים וידיאו ומוצרי מותרות אחרים. בשביל לקצץ בתקציב החינוך אני צריך לראות אור בקצה המינהרה, ולדעת שזה באמת נחוץ מאוד. אבל שוב אני אומר: לא דובר על ביטול חינוך תיכון חינם.

● **ומה אם ידובר בזה?**

אני אאבק בכל כוחותיי נגד הביטול.